

حکمت شادان: گزیده آثار طنز انوری ابیوردی

نوشته

سید عبدالجواد موسوی

شرکت سهامی کتابهای جیبی
وابسته به مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۸۹

فهرست مطالب

۱۱	فصل اوّل
۱۱	درباره این کتاب
۱۳	زندگی نامه
۱۹	غزل انوری
۲۵	قصیده انوری
۳۳	قطعه انوری
۳۵	طنزنویس ذاتی
۳۹	شخصیت انوری
۴۳	طنزنویس تمام عیار
۵۵	فصل دوّم
۵۵	عدالت انوری
۵۵	در عذرخواهی از مستی
۵۵	آسیا به نوبت
۵۶	زن زن خویش بودن
۵۶	زن خوب، زن مرده است

- ۵۷..... نفرین
 ۵۷..... طالع نحس
 ۵۸..... یک نخود کله و ده من دستار
 ۵۸..... قلعه حیوانات
 ۵۹..... رؤیای صادق
 ۵۹..... راه راست
 ۶۰..... اول تا آخر
 ۶۱..... جوجه را آخر پائیز می شمارند
 ۶۱..... زمره بل هم اضل
 ۶۲..... ممدوحان هم ممدوحان قدیم
 ۶۲..... اندر تفاوت سواره و پیاده
 ۶۲..... اندر فواید ازدواج در آخر الزمان
 ۶۳..... حرف حق را باید از مجنون شنید
 ۶۳..... گفتم، گفت
 ۶۴..... دراز بی قواره
 ۶۴..... آلات مداحی
 ۶۴..... مرد خانواده دار
 ۶۵..... درمان قطعی
 ۶۵..... عطای او بود چون ختنه کردن
 ۶۶..... اسب خر
 ۶۶..... پیشنهاد بی شرمانه
 ۶۶..... آخر در زکوة چرا نیز بسته شد
 ۶۷..... قدرت دادن اگر نیست
 ۶۷..... مچ گیری
 ۶۸..... در مذمت صبر
 ۶۸..... عددی نیستی
 ۶۸..... سفارش

۷۰	آسمان آن بخیل بدفعل است
۷۰	در تفاوت زن و مرد
۷۱	بازگشت به خویشتن
۷۱	مداوای حکیمانه
۷۱	در مشابَهت مدح و احتلام
۷۲	تخم فساد
۷۲	در حکمت خلقت مگس
۷۳	قصه آفرینش
۷۴	سوراخ‌های منتظر
۷۵	وکیل مزور
۷۶	نتوان سوی کعبه رفت بسیار
۷۶	از سر اضطرار
۷۶	یکی مرد جنگی به از صد هزار
۷۷	مناظره ابلیس و خر
۷۷	غیر قابل استفاده
۷۸	رطب خوردن و
۷۸	یا مسخرگی کن یا خون جگر خور
۷۹	دعای وارونه
۷۹	میهمانان حضرت خواجه
۷۹	ممد حیات
۸۰	درس دان به ابلیس
۸۰	عذاب مواجهه با مرد خسیس
۸۱	خانه انوری کجا باشد؟
۸۱	کلوخ انداز را پاداش سنگ است
۸۲	در ستایش تجرد
۸۲	در نسبت بین ازرق و زرق
۸۲	جبرانِ مافاتِ فلک یا حکایتِ فواره

- گفتگوی تمدن‌ها ۸۳
- هوای تازه ۸۴
- در قحطی کمال و جمال ۸۴
- مختصر و مفید ۸۵
- جنایت یا جنابت مسئله این است ۸۵
- نشانه‌های پیری ۸۵
- طبع مسهل خورده ۸۶
- شراب‌دار بی شرف ۸۶
- در تفاوت من و تو ۸۷
- ایرادات بنی‌غزنه‌ای ۸۷
- کم‌عیالی سعادت‌یست ۸۷
- خر از رویاه نمی‌شناسند ۸۸
- خود دانی ۸۹
- در اثبات بخل فلک ۹۰
- سیاه و سفید ۹۰
- از یک تاده یا بالعکس ۹۰
- رام کردن کره سرکش ۹۱
- خَسْر الدنیا و الآخرة ۹۲
- اسبی نشسته بر سر اسبی ۹۲
- دفع فضولات ۹۳
- پیراهنی سراسر گریبان ۹۵
- از پی فی ۹۶
- نان بخیل ۹۶
- وصیتی برای همه فصول ۹۶
- تفاهم ۹۷
- شاه نظرباز ۹۷
- حکایت اسب و معشوق و شاه ۹۸

فصل اوّل

دربارهٔ این کتاب

... ولی افتاد مشکل‌ها. به دلیل نسبتی که با طنز دارم گمان می‌کردم کار تدوین و گزیدهٔ اشعار طنزآمیز انوری به راحتی انجام می‌شود اما هرچه پیش رفتم سختی کار بیشتر چهره نمود. با این حال نتیجهٔ کار رضایت آدم سخت‌گیری مثل مرا در پی داشت. امیدوارم این رضایت به این بندهٔ کمترین محدود نماند. گزیده‌ای که در دست دارید با ملاحظات انجام شده که از آن گریزی نبود، امیدوارم اگر مورد پسند افتاد به اصل دیوان مراجعه بفرمائید و خود به گزینش آثار طنز حکیم انوری ابیوردی بپردازید و دیگر اینکه امیدوارم این گزیده بتواند فهم و درک ما را از طنز تعالی بخشد که اگر چنین شود راقم این سطور به خواستهٔ خود رسیده است.

یا علی مدد

سید عبدالجواد موسوی